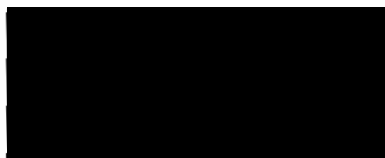

Státní úřad inspekce práce

Kolářská 451/13, 746 01 Opava

tel: +420 950 179 101, fax: +420 553 626 672, e-mail: opava@suip.cz, DS: cmwaazf

Spisová značka
Q1-2019-73Naše č.j.
6853/1.30/19-2Vyřizuje/kontakt
V Opavě
24.9.2019**Sdělení**

Vážený pane

Státnímu úřadu inspekce práce byla dne 09.09.2019 doručena Vaše žádost o poskytnutí informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále také jen „zákon č. 106/1999 Sb.“). Předmětem žádosti o informace bylo poskytnutí informací o počtu rozhodnutí vydaných podle ust. § 141a a ust. § 141b odst. 4 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zaměstnanosti“), v letech 2012 – 2018 a dále zaslání libovolných tří rozhodnutí (v anonymizované podobě) týkající se každého z obou zmíněných ustanovení zákona o zaměstnanosti.

K Vaší žádosti uvádíme následující.

Ust. § 141a a 141b byla do zákona o zaměstnanosti vložena jeho novelizací, jež nabyla účinnosti dne 05.01.2012, kdy byl ve sbírce zákonů vyhlášen zákon č. 1/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, a další právní předpisy. Touto novelizací došlo k transpozici směrnice 2009/52/ES, označované také jako sankční směrnice, do českého právního řádu.

Článek 6 odst. 1 písm. a) směrnice 2009/52/ES stanoví, že zaměstnavatel je povinen uhradit neoprávněně pobývajícím osobě veškerou nevyplacenou odměnu za práci, kterou tato osoba vykonala. Pokud nelze prokázat jinak, stanovuje směrnice 2009/52/ES povinnost vyplatit tuto odměnu nejméně ve výši minimální mzdy podle vnitrostátních právních předpisů. Podle ust. § 111 zákoníku práce bude v těchto případech dlužná odměna příslušet ve výši základní měsíční sazby minimální mzdy za každý měsíc trvání výkonu nelegální práce cizince bez povolení k pobytu na území České republiky. V souladu s čl. 6 odst. 1 písm. c) směrnice 2009/52/ES je právnické nebo fyzické osobě, která se dopustila umožnění výkonu nelegální práce podle ust. § 5 písm. e) bodu 3 zákona o zaměstnanosti, stanovena povinnost uhradit náklady související s doručením dlužné odměny cizinci, a to i do domovského státu nebo do státu jeho posledního trvalého bydliště.

Další právní domněnkou, kterou směrnice 2009/52/ES v článku 6 odst. 3 požaduje stanovit, je předpoklad trvání smluvního vztahu mezi zaměstnavatelem a neoprávněně pobývajícím osobou v délce 3 měsíců pro případ, že došlo k umožnění výkonu nelegální práce podle ust. § 5 písm. e) bodu 3 zákona o zaměstnanosti a nelze prokázat skutečnou délku tohoto vztahu. V těchto případech se tedy bude mít za to, že výkon nelegální práce cizince bez platného povolení k pobytu na území České republiky trval 3 měsíce, nebude-li prokázána jiná délka trvání výkonu této nelegální práce.

Dále se v souladu s čl. 6 odst. 1 písm. b) směrnice 2009/52/ES upravuje, že zaměstnavatel je povinen uhradit i částku rovnající se součtu částek odpovídajících výši pojistného na všeobecné zdravotní pojištění včetně penále a pojistného na sociální zabezpečení včetně penále, které by jinak byl povinen hradit za své zaměstnance. Toto ustanovení rovněž ukládá povinnost ručení právnícké nebo fyzické osobě, která vůči právnícké nebo fyzické osobě, jež se dopustila umožnění výkonu nelegální práce cizinci bez platného povolení k pobytu, byla v postavení dodavatele v rámci obchodního vztahu, nebo v postavení prostředníka. Povinnost ručení se v tomto ustanovení týká zaplacení dlužné odměny cizinci a nezaplacených nákladů souvisejících s doručením této odměny cizinci.

Dle znění od 05.01.2012, jak uvedeno výše, mohl rozhodnutí o tom, zda ručení dle výše uvedených ustanovení vzniká a kdo je ručitelem, vydat Úřad práce. Novelizací zákonem č. 136/2014 Sb. s účinností od 01.01.2015 bylo v souvislosti s přenesením kontrolní kompetence a kompetence projednávat správní delikty podle zákona o zaměstnanosti z Úřadu práce na Státní úřad inspekce práce a oblastní inspektoráty práce provedena novelizace zákona o zaměstnanosti v těchto předmětných ustanoveních a slova „Úřad práce“ byly v ust. § 141a odst. 2 a v ust. § 141b odst. 4 zákona o zaměstnanosti nahrazeny slovy „Státní úřad inspekce práce nebo oblastní inspektorát práce, který o uložení pokuty rozhodoval v prvním stupni“.

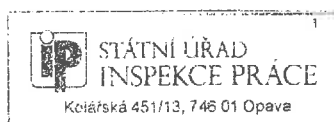
Orgány inspekce práce od roku 2012 každoročně vykonají v oblasti nelegálního zaměstnávání řadu kontrol. Je-li zjištěn výkon nelegální práce, jedná se zejména o výkon práce mimo pracovněprávní vztah, případně výkon práce bez povolení k zaměstnání či zaměstnanecké karty. Pro naplnění ust. § 141a a § 141b zákona o zaměstnanosti je však třeba nejprve shledat výkon práce bez oprávnění k pobytu a provést správní (přestupkové) řízení. Kontrolou pobytových oprávnění se zabývá zejména cizinecká policie, která v řadě případů vykonává kontroly ve spolupráci s oblastními inspektoráty práce. Svá zjištění v této oblasti pak posuzují dle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Ač tedy zákon o zaměstnanosti uvedenou rozhodovací pravomoc svěřil orgánům inspekce práce, tento institut není s ohledem na zaměření kontrol a z toho následně vyplývajících přestupkových řízení prozatím příliš aktivně využíván.

Ve Vámi požadovaných letech tak v rámci systému (orgánů) inspekce práce byla vydána pouze dvě rozhodnutí dle ust. § 141a zákona o zaměstnanosti, a to Oblastním inspektorátem práce pro Jihomoravský kraj a Zlínský kraj, přičemž v prvním případě bylo řízení uvedeným správním orgánem zastaveno, neboť bylo doloženo, že pokuta byla dodatečně zaplacená. Ve druhém případě bylo vydáno rozhodnutí o ručení, které Vám v anonymizované podobě zasíláme v příloze.

V souladu s ust. § 4 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, považujeme Vaši žádost tímto za vyřízenou.

S pozdravem

Rozdělovník:

1 x Státní úřad inspekce práce

1 x

